

Mottagare

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Revisionsgranskning. Kontrollen och uppföljningen av privata utförare

Förslag till beslut

- Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens förslag till yttrande och lämna det till revisorerna som sitt eget.

Sammanfattning

Azets har av Region Gotlands revisorer fått i uppdrag bedöma om hälso- och sjukvårdsnämnden och socialnämnden har säkerställt en ändamålsenlig styrning och en tillräcklig intern kontroll och uppföljning för att minska riskerna för välfärdsbedrägerier och oegentligheter hos privata utförare.

Den sammanfattande bedömningen utifrån granskningens syfte är att hälso- och sjukvårdsnämnden i allt väsentligt har en ändamålsenlig styrning och en tillräcklig intern kontroll och uppföljning för att minska riskerna för välfärdsbedrägerier och oegentligheter hos privata utförare.

Utifrån resultatet av granskningen rekommenderas hälso- och sjukvårdsnämnden att:

- Säkerställa att tillräckliga kontroller genomförs i samband med ägarbyte eller andra väsentliga förändringar i verksamheten. Detta i syfte att säkerställa att samtliga krav enligt LOV, krav- och kvalitetsboken samt avtal efterlevs.
- Säkerställa att det i relevant upphandlingsunderlag regleras hur fakturaunderlag för ersättning enligt gällande ersättningsmodell skall se ut.
- Säkerställa att det finns en tydlig ansvarsfördelning kring vilket mandat respektive funktion har i samband med avtalsavvikelser.
- Säkerställ att nämnden genomför en riskanalys med bäring på oegentligheter och bedrägerier hos privata utförare.
- Säkerställ att det finns etablerade rutiner som beskriver vilka åtgärder som ska vidtas utifall att avvikelser identifieras vid leverantörsuppföljning.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen instämmer i allt väsentligt i revisorernas bedömningar och avser att till största del följa de framtagna rekommendationerna.

Enligt kommunallagen ska alla kommuner och regioner ha ett av fullmäktige beslutat "Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare". På Gotland är detta program under framtagning. Ett sådant program är en naturlig utgångspunkt för samtliga nämnders uppföljning av privata verksamheter. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen ser fram emot att regionfullmäktige beslutar om ett sådant.

Utifrån de rekommendationer som revisorerna tagit fram gällande hälso- och sjukvårdsnämnden agerar hälso- och sjukvårdsförvaltningen enligt följande:

- Riktlinjer gällande kontroller vid ägarbyte är under framtagning av regionstyrelseförvaltningens inköpsenhet, varför förvaltningen inväntar dessa för att sedan ha dessa att utgå ifrån vid ett eventuellt kommande ägarbyte.
- Reglering av fakturaunderlag gällande ersättningar är implementerat i krav- och kvalitetsboken för 2026.
- Beställarchefen har som avtalsansvarig ett grundläggande mandat vid avtalsavvikelser. Däremot kan beställarchefen behöva ta hjälp av exempelvis chefläkare och kvalitetschef för bedömning av avvikelser. Ett förtydligande kring uppföljningsparametrar gällande de krav som Krav- och kvalitetsboken ställer på vårdcentralen ska utvecklas. I krav- och kvalitetsboken för 2026 har det förtydligats vilka egenkontroller vårdcentralen ska genomföra.
- Oegentligheter och bedrägerier, så kallade välfärdsbrott hos privata utförare blir alltmer aktuellt. Identifiering av vilka risker som finns gällande välfärdsbrott för privata vårdgivare arbetas med inom hela Region Gotland. Inte minst inom det upphandlingsnätverk som leds av regionstyrelseförvaltningens inköpsenhet och där samtliga förvaltningar medverkar. För hälso- och sjukvårdsförvaltningen deltar beställarchef samt inköpsstrateg. En identifierad risk är felaktiga fakturaunderlag, varför hälso- och sjukvårdsnämnden beslutat att just detta är en kontrollpunkt i 2026 års internkontrollplan.

Bedömning

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens bedömning är att revisionsrapporten gällande kontroll och uppföljning av privata utförare ger relevanta och viktiga rekommendationer. Väldfärdsbrott av privata utförare har blivit alltmer aktuellt på senare tid och flera uppmärksammade fall med oegentligheter inom exempelvis primärvård har varit aktuella. Hälso- och sjukvårdsnämnden har relativt få privata utförare som dessutom varit aktuella under många år, vilket gör att en god relation finns mellan beställare och utförare. Detta är i grunden positivt för transparens, dialogklimat och uppföljning. Det finns dock alltid en risk för att en beställare på det viset också kan få ett för högt förtroende för den privata utföraren, varför den typ av granskning som exempelvis revisorerna pekar på, är viktigt att ha tydliga rutiner för.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse hälso- och sjukvårdsförvaltningen daterad 2025-10-27
Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande daterad 2025-12-04
Revisionsrapport Granskning och kontroll av privata utförare 2025-08-27

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Marie Loob
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Skickas till

Revisorerna
Azets